

Uchwała Nr 77/2023
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 12 lipca 2023 r.

dotycząca poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o praktykach absolwenckich

Po rozpatrzeniu, na wniosek Marszałka Sejmu z dnia 1 czerwca 2023 r. (pismo SPS-WP.020.139.5.2023), poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich, stosownie do art. 329 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742), Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego przedstawia następującą opinię.

1. Projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich (Dz. U. 2018 r. poz. 1244) jest inicjatywą poselską grupy posłów Koalicyjnego Klubu Parlamentarnego Lewicy zgłoszoną w dniu 26 maja 2023 r. do Marszałka Sejmu na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2022 r. poz. 990).
2. Projekt ustawy w art. 1 zakłada wprowadzenie do obowiązującej ustawy o praktykach absolwenckich zasady odpłatności, określa minimalną i utrzymuje maksymalną wysokość wynagrodzenia stażysty za praktykę, maksymalny czas trwania praktyki w wymiarze dnia i tygodnia, wyłącza z kategorii praktyka absolwencka pracę sezonową oraz rozszerza zakres stosowania ustawy na wszystkie (z nielicznymi wyjątkami, o których mowa poniżej) formy zdobywania wstępnego doświadczenia zawodowego przez absolwentów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich i szkół wyższych.
3. Projekt ustawy usuwa dotychczasową, możliwą alternatywę: praktyki odpłatnej i nieodpłatnej. Takie rozwiązanie zasługuje na ocenę pozytywną z punktu widzenia praktykanta (w rozumieniu ustawy). Tworzy warunki eliminacji pracy darmowej, usunięcia patologii w zakresie warunków pracy i płacy w zatrudnianiu absolwentów szkół i innych beneficjentów projektu zmienianej ustawy. Może jednak usztywniać system praktyk absolwenckich – obligatoryjna odpłatność może być bowiem przyczyną trudności ze znalezieniem miejsca odbywania praktyki absolwenckiej. Jest to ważne zastrzeżenie, bowiem z założenia praktyki mają na celu *ulatwienie absolwentom uzyskania doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy* (art. 1 ust. 2 ustawy). Rada Główna proponuje zachowanie praktyk absolwenckich nieodpłatnych, ale ograniczenie możliwości ich odbycia tylko w organizacjach pożytku publicznego, które nie prowadzą działalności gospodarczej.
4. Wynagrodzenie za praktykę absolwenta stać się ma obligatoryjnym elementem umowy. W przypadku, gdy w umowie nie została określona wysokość wynagrodzenia – praktykantowi przysługuje wynagrodzenie obliczone według minimalnej stawki godzinowej. Wysokość stawki godzinowej wynagrodzenia w czasie praktyki nie może być niższa niż minimalna stawka godzinowa, ustalona na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. 2020, poz. 2207) oraz wyższa niż dwukrotność minimalnej stawki godzinowej. Rada Główna uważa, że utrzymanie w ustawie maksymalnej

- wysokości wynagrodzenia usztywnia system praktyk absolwenckich – decyzja w tej sprawie, a szerzej – warunków płacy powinna być przedmiotem umowy stron: pracodawcy i absolwenta.
5. Projekt przewiduje, że w zakresie nieregulowanym zmienianą ustawą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510 z późn. zm.). Jest to rozwiązanie słuszne.
  6. Projekt zakłada maksymalny czas trwania praktyki w wymiarze dnia (6 godzin) i tygodnia (30 godzin). W ocenie Rady Głównej ograniczenie czasu jest zasadne wobec praktykantów małoletnich (pracowników młodocianych), natomiast nie znajduje uzasadnienia dla praktykantów pełnoletnich (w myśl ustawy do 30 roku).
  7. W projekcie zmiany ustawy zakłada się wyłączenie możliwości realizacji praktyki absolwenckiej w formie pracy sezonowej. W opinii Rady Głównej takie rozwiązanie nie znajduje uzasadnienia i w praktyce mogą pojawiać się problemy interpretacyjne.
  8. Projekt ustawy rozszerza stosowanie prawa *praktyk absolwenckich na wszystkie formy zdobywania doświadczenia w formie pracy, z wyjątkiem przepisów szczegółowych, zawartych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, w tym także na praktyki zawodowe określone w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Proponowane rozszerzenie dotychczasowego artykułu 7 (o art. 7a) stanowi, że *przepisy niniejszej ustawy stosuje się do wszystkich form praktyk spełniających warunki, o których mowa w art. 1 ust. 2 i art. 2 ust. 1, w tym w szczególności do praktyk zawodowych określonych w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, 583, 655, 682, 807, 1010, 1079, 1117, 1459, 2185, 2306, z 2023 r. poz. 212)*. Rada Główna uważa ten zapis za nieprecyzyjny. W art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich określono, że *praktyka ma na celu ułatwienie absolwentom uzyskiwania doświadczenia...*", zatem art. 7a nie może obejmować praktyk zawodowych, realizowanych w trakcie studiów, określonych w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ponieważ te praktyki przewidziane są w programie studiów i dotyczą studentów, a nie absolwentów. W tym zakresie proponowana regulacja wprowadza niespójności między rozpatrywanymi ustawami. Rada Główna jest przeciwna rozszerzaniu przepisów dotyczących praktyk absolwenckich na praktyki studenckie objęte programem studiów.
  9. Projekt zakłada 6-miesięczny okres *vacatio legis*. Jest to rozwiązanie właściwe z punktu formalnego przygotowania się pracodawców, zatrudniających praktykantów.
  10. Rada sugeruje przeanalizowanie możliwości wprowadzenia zachęt podatkowych dla pracodawców organizujących praktyki.

Uchwałą otrzymują Marszałek Sejmu oraz Minister Edukacji i Nauki.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Marcin Pałys